

Vánoce bez dárků

Josef Janšta

ilustrace Iva Fukalová

Jirka se letos vůbec netěší na Vánoce. Ne, věkem to není, i když je mu už třináct let a puberta klepe na dveře. Zítra je už Štědrý den a on tuší, anebo dokonce ví, že nic pod stromeček nedostane. Slíbila mu to maminka, která své slovo dodržuje.

Oslavoval narozeniny. Navečer byla celá rodina na mši svaté. Tatínek předčítal z Písma svatého, maminka nesla s babičkou obětní dary, on s bráškou Emilem ministroval. Všichni mu blahopřáli, pan farář ocenil, jak pravidelně chodí na mši svatou. Potom byla domácí oslava. Maminka mu dovolila, aby si pozval kamarády. Povídali si, pouštěli písničky, hráli hry. Bylo to fajn, až na to, že po oslavě zůstal v pokoji nepořádek.

Ráno mu maminka nařídila: „Jak přijdeš ze školy, tak hned v pokoji uklid. Večer k nám přijde návštěva.“

Ale jemu se tak nechtělo. Po oslavě byl unavený, ospalý. Doma nikdo nebyl, a tak usnul na váleňdě. Vzbudili ho až kluci, kteří ho lákali ven na sjezdovku. Vzal sáňky a vrátil se až za tmy. To už se mu do uklízení nechtělo tím spíš.

Ale za půl hodiny začíná mše svatá. Slíbil panu faráři, že dneska přijde. Ne, teď uklízet nemůže. Udělá to, až se vrátí. Ale co když přijde návštěva dříve? V tom případě je to její chyba...

Jenomže návštěva přišla zároveň s maminkou. Když paní domu otevřela pokoj, zůstala jako opařená. Styděla se, že uvedla očekávanou návštěvu do takového nepořádku. Omlouvala se, vysvětlovala, bylo jí trapně. Když se Jirka vrátil z kostela, tak s ním vůbec nemluvila. Teprve od tatínka se dozvěděl, co se vlastně stalo. Po odchodu návštěvy se mamince omluvil.

Rozhněvaná maminka mu odpověděla: «Styděla jsem se. Mohla jsem se omlouvat, jak chtěla. Stejně si mysleli, že jsem nepořádná ženská. Jak teď před nimi vypadám? Podrazil mě, spoléhala jsem na to, že uklidíš. Na Vánoce nic nedostaneš, nepočítej s žádným dárkem!»

Do svátků chyběl týden. Sekal dobrotu, snažil se pomáhat. Maminka s ním začala zase normálně mluvit, ale přesto se na Štědrý den ráno probouzí s divným pocitem: Dostane dneska nějaký dárek? Po štědrovečerní hostině se shromažďuje celá rodina u stromečku. Zpívají koledy a pak se rozdávají dárky. Nejmladší Miluška vyvolává jména na dárkách, ale on mezi nimi není.

Konečně přece jenom slyší své jméno. Následně mu sestra podává velký balík, který je však velmi lehký. S obavou jej přebírá. Všichni se na něho dívají. Ne, tady jej rozbalovat nebude! Rychle vstává a odchází do dětského pokoje. S napětím uvolňuje ozdobnou šňůru

a stahuje z balíku papír. Otevírá krabici a vzápětí uskočí, jako by tam byl nějaký štír. Pak se k obsahu vrací a tupě se dívá na kbelík, lopatku na smetí, smetáček a saponátový přípravek.

Chvilí je vzteklý, pak brečí, až nakonec přemýšlí, co řekne klukům, když se ho budou ptát na dárky.

Vtom ucítí, že ve dveřích někdo stojí. Ohlédne se. Spatří maminku.

„Tuším, jak ti je,“ začíná zvolna rozhovor se synem, „možná ještě huře jsem se cítila já, když jsem vítala hosty v nepořádku. Věřím, že si to budeš pamatovat a nikdy už druhého nepodrazíš.“

Z dětského pokoje nevylézá Jirka celý večer. Když odchází na půlnoční, tak pozdraví jenom tak na půl pusy. Ne už ze vzteku, ale je mu strašně líto, že takto dopadl.

Vrací dopis do obálky a nervózními prsty rozbaluje dárek. Nemůže věřit vlastními očím, když nachází sérii lístků pro dvě osoby na mistrovství světa v hokeji, které se bude na jaře hrát v Praze. Plní se tím sen, který se neodvažoval vyslovit nahlas.

„Mamí,“ zajíkne štěstím, až tím přivolá Ondru.

„Co je ti?“ zeptá se ho poněkud vystrašený kluk.

„Podívej, co jsem dostal od Ježíška!“

„To máš fakt lístky na mistrovství světa?“ nemůže Ondra uvěřit pokladu, který drží v ruce, „to muselo stát moc peněz.“

„Muselo, podívej, mám to na naše reprezentanty. A tu jsou dokonce na semifinále turnaje!“

Jirka zabaluje vysněný poklad. Jde tam, kam chtěl před chvílí jít. Tehdy se slzami smutku, teď s rozzářenými očima. Usedá do chrámu, kde věřící zpívají koledy. Přidává se k nim svým jasným hlasem. Zpívá novorozenému Ježíši a děkuje mu za nejlepší mámu na světě. Dovede ho potrestat, ale i pohladit. A to pohladění dává vždycky zapomenout na všechno plísňení.

„Děkuji ti, malý Ježíši,“ šeptá mezi slokami, když varhaník tiše improvizuje, „tobě v první řadě děkuji za ty vstupenky na hokej. Tys to určitě vnukl rodičům, abys mně udělal radost. A pak: rodiče mám od tebe, proto i ten hokej bude vlastně od tebe. Amen.“

Spěchá. Chce být v sakristii první. Obleče se a půjde zpívat koledy do kostela. Tak se vyhne zvědavým dotazům...

Ale v sakristii se už obléká Kamil.

„Cos dostal za dárky?“ ptá se ho hned.

Ale když neodpovídá a hrne se k oblečení, začíná Kamil vyjmenovávat, co dostal on. Jirka jakoby zdálky slyší, že o dva roky mladší ministrant má nové brusle, hokejku, bezvadnou počítačovou hru...

Je mu zase do breku. Ale copak může bulit jako malý kluk? Ne, musí být na sebe tvrdý. Kluci přece nesmějí poznat, že brečí. Co by jim řekl?

V slzách nahmatává své oblečení a utírá si obličej do své rochety. Tu narazí na něco tvrdého. Vsunuje ruce dovnitř oblečení a vytahuje podlouhlou úzkou krabičku. Vypadá to jako bonboniéra. Kde se tu vzala? Na krásně ozdobeném balíčku je přilepená obálka s jeho adresou. Spěšně ji otevírá. Poznává okamžitě úhledné mamincino písmo. Čte: „Doma jsi dostal dárek, abys mohl odčinit zlo, které jsi napáchal. Tady máš dárek za všechno dobro, které jsi vykonal, především za poctivou ministrantskou službu. Krásné Vánoce ti přejí rodiče.“

